

10. Ignatyeva O. I. (2011), Conceptual bases of formation and development of controlling, *Bulletin of the Samara State University*, №10 (91), p. 48-53, available at: http://vestnik.ssu.samara.ru/articles/91_9.pdf (rus).
11. Kirov A. V. (2011), Managing Financial Stability Company, *Bulletin of the Volgograd State University. Series 3, Economy, Ecology*, №1 (18), pp. 154-159, available at: http://new.volsu.ru/upload/medialibrary/293/7_aviwplvix.pdf (rus).
12. Mitrokhina I. N. (2008), Change-point detection using control charts, *Organizational and economic modeling, economics and management. Periodic collection of scientific papers*, issue 1, p. 50-51 (rus).
13. Paramonov A. V. (2012), *Controlling as a mechanism for effective material management of industrial enterprises*, Abstract of thesis for the degree of candidate of economic sciences in specialty 08.00.05 "Economics and national economy: economics, organization and management of enterprises, industries and systems (industry)", Nizhny Novgorod, p. 23 (rus).
14. Pakhomov Ju. V. (2007), The system of performance management, *Social Sciences and Modernity*, № 4, p. 133-142, available at: <http://ecsocman.hse.ru/data/2010/12/01/1214822708/Paxomov.pdf> (rus).
15. Poluyanov V.P. (2004), Organizational-economic mechanism of the effective functioning of the enterprises of housing and communal services, Institute of Industrial Economics NAS of Ukraine, Donetsk, 220 p. (rus).
16. Ponomarov I. F., Poliakova Ye. I. & Lehchenko O. A. (2007), Improving the mechanism of politics solvency, *Industrial Economics*, № 1, pp. 119-132 (rus).
17. Rozen V. P., Davydenko L. V. & Davydenko V. A. (2012), Using Shewhart control charts for monitoring the efficiency of energy consumption in municipal water systems, *Bulletin of the Kremenchug National University Michael Ostrogradskiy*, Issue 1 / (72), Part 1, pp. 31-35 (ukr).

© Іванов Юрій

Надійшла до редакції 17.09.2013

УДК 338.462

КОРОБКОВА ОЛЕНА,

асистент кафедри "Організація митного контролю на транспорті"

Одеського національного морського університету,

генеральний директор навчального центру з підготовки митних брокерів

РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ МИТНИХ БРОКЕРІВ В УКРАЇНІ

У статті розглядається історія виникнення та розвиток інституту митних брокерів, особливості провадження посередницької діяльності митних брокерів у часи становлення України як самостійної держави. Визначена сутність та значення митної брокерської діяльності. Подана характеристика державного регулювання митної брокерської діяльності в історичному аспекті та на сучасному етапі. Підтверджена важливість існування інституту митних брокерів, необхідність його трансформації в умовах загального підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів ринку й країни в цілому.

Ключові слова: посередницька послуга; митний посередник; митна справа державна митна служба.

Постановка проблеми. В умовах економічної інтеграції України спостерігається зростання обсягів міжнародної торгівлі, що спричиняє підвищення кількості укладених торговельних угод. Сучасний етап ринкової трансформації, який відбувається в ситуації незбалансованості структури економіки та відкриття внутрішнього ринку України для доступу іноземних товарів, вимагають створення конкурентоспроможного середовища в умовах жорсткої конкурентної боротьби на міжнародному ринку, отримання вигоди від ринкових механізмів. Отже, за таких умов виникає гостра необхідність завоювати стійкі позиції на товарних ринках при одночасному дотриманні умов економічної безпеки країни.

Забезпечення виконання завдань, що стоять перед Державною митною службою України, залежить від належного правового регулювання діяльності навколо митних структур. На сьогодні існує необхідність якнайшвидшого врегулювання всіх існуючих довготривалих колізій чинного законодавства щодо

державного регулювання діяльності митних посередницьких структур, а саме діяльності митних брокерів [1].

Політика лібералізації при одночасному забезпеченні національної безпеки України (її зовнішньополітичних та економічних складових), інтеграція до світового співтовариства, розширення торговельних відносин сприятимуть стрімкому розвитку зовнішньої торгівлі України. При цьому значно підвищується роль митної служби України, головним призначенням якої є створення сприятливих умов розвитку зовнішньоекономічної діяльності при одночасному забезпеченні захисту митних інтересів України, та посередницьких структур, що допомагають та сприяють швидкому переміщенню товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України.

Усе більш актуальною стає діяльність, пов'язана з професійним посередництвом. У галузі митної справи таку діяльність здійснює митний брокер, що ви-

ступає сполучною ланкою між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та митними органами.

Аналіз досліджень та публікацій. Питання посередницьких послуг у митній сфері досліджували вітчизняні й закордонні науковці й практики в галузі економічної теорії, зовнішньоекономічної діяльності, міжнародної торгівлі, теорії управління [2, 3] та ін.

Найбільш корисними в процесі нашого дослідження розвитку вітчизняного інституту митних брокерів виявилися роботи українських та зарубіжних вчених: О. І. Бондаренко, І. І. Світлак, Н. М. Білоусова, В. Б. Авер'янова, С. В. Ківалова, Є. В. Додіна, К. К. Сандровського, В. В. Ченцова, С. С. Терещенка, О. В. Серих, О. Ф. Андрійко, Ю. П. Битяка, К. Г. Борисова, Ю. М. Дьоміна, Б. А. Кормича, Д. В. Приймаченка, С. І. Пахомова, Л. К. Воронової, А. С. Васильєва, О. Ю. Бакаєва, В. Ю. Діанової, С. В. Барамзіна та інших.

Об'єктом дослідження є інститут митних брокерів як посередник між учасниками зовнішньоторговельної діяльності й митними органами при митному оформленні товарів та транспортних засобів комерційного призначення, переміщуваних через митний кордон України.

Предметом дослідження виступає система управління та економічний механізм підприємств митного брокерства.

Метою дослідження є з'ясування сутності та значення митної брокерської діяльності в історичному минулому та сучасних умовах, характеристика державного регулювання митної брокерської діяльності в історичному аспекті та на сучасному етапі; внесення пропозицій щодо вдосконалення державного регулювання митної брокерської діяльності в Україні.

Відповідно для вказаної мети були поставлені та вирішені такі **завдання**: висвітлити історичний шлях розвитку митної брокерської діяльності та розвиток і вдосконалення вітчизняного законодавства, що регулює митну брокерську діяльність.

Виклад основного матеріалу. Для подальшого дослідження стану та перспектив розвитку інституту митних брокерів необхідно висвітлити та проаналізувати виникнення та шлях розвитку митних посередників в Україні.

Необхідність створення структури митних посередників зумовлена труднощами, із якими стикалися імпортери та експортери при переміщенні товарів та транспортних засобів через митний кордон України. Щоб уникнути таких труднощів у Європі в XIX ст. була створена структура, яка спростила взаємовідносини митників з учасниками зовнішньоекономічної діяльності.

Останнім часом обсяги міжнародної торгівлі значно зростають, що викликає підвищення кількості укладених торговельних угод, тому й роль митного брокера значно зросла. Це пояснюється тим, що митне оформлення та декларування мають свої особливості, що потребує певних специфічних знань та умінь. Відповідно їх незнання суттєво ускладнює процес здійснення митних процедур [4].

З 1990 року митні брокери з різних країн світу були представлені Міжнародною федерацією асоціацій митних брокерів (IFCBA). IFCBA підтримує створення прозорого та послідовного режиму ліцензування митного брокера відповідними державними органами по всьому світу.

У деяких частинах світу митні брокери пропонували консультації та надання послуг для імпортерів

і експортерів протягом сотень років, у той час як в інших країнах вони не існували взагалі як унікальний сервіс провайдерів [5].

Історія вітчизняних митних брокерів розпочалася ще в радянські часи. Постановою Ради Міністрів СРСР від 7 березня 1989 року № 203 "Про заходи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності" починається розвиток митних посередників. Згідно із цією постановою, товари та інше майно, що переміщуються через державний кордон СРСР, підлягали обов'язковому декларуванню шляхом подання органам державного митного контролю СРСР вантажної митної декларації встановленого зразка.

Декларування здійснювалося учасниками зовнішньоекономічних зв'язків самостійно або на договірній основі через Всесоюзне зовнішньоекономічне об'єднання "Союзвнештранс" Міністерства зовнішніх економічних зв'язків СРСР або інші організації, що визначалися органами державного митного контролю СРСР. Учасники зовнішньоекономічної діяльності підлягали обов'язковій реєстрації [6].

Отже, посередницькі послуги з декларування товарів у той час надавалися радянськими організаціями. Діяльність таких підприємств регулювалася Положенням про порядок пропуску й декларування товарів і майна, що переміщуються через державний кордон СРСР, яке було затверджене наказом Головного управління державного митного контролю при Раді Міністрів СРСР від 18 серпня 1989 року № 137. Цим наказом уперше визначено поняття декларанта та уповноваженої особи декларанта. Декларанти - це підприємства, об'єднання та організації, що декларують митним установам товари та майно; уповноважені особи декларантів - особи, яким декларанти надали повноваження на здійснення декларування. Декларування на договірній основі товарів та майна, що належить іншим підприємствам, об'єднанням, організаціям, здійснювалося радянською організацією, визнаною митницею як декларант. Таке визначення підтверджувалося свідоцтвом. На відміну від сучасних умов самостійної підготовки агентів із митного оформлення, на той час підготовка організацій, що здійснювали декларування на договірній основі, або кадрів таких організацій здійснювали органи державного митного контролю. За надання згаданих послуг стягувалася плата в розмірі 5000 карбованців [7].

Розпад СРСР і виникнення на його території п'ятнадцяти незалежних держав спричинили різку зміну у світі. Колишні республіки (географічні одиниці СРСР) стали суб'єктами міжнародного права й забезпечили собі існування суверенного міжнародного життя. Більшість із них уперше стали членами ООН та інших міжнародних організацій. На міжнародній арені виникла "нова архітектура" в розташуваних економічних і військово-політичних сил [8].

Після проголошення незалежності нашої держави перед митниками постали складні та відповідальні завдання із забезпечення економічних інтересів України. Тому, прийнятий Верховною Радою УРСР 25 червня 1991 р. Закон УРСР "Про митну справу в Україні" є революційним актом, що став підставою для створення в нашій державі, яка ще знаходилася у складі СРСР, нового виду її державної діяльності [9]. Стаття 1 Закону проголошувала Україну як суверенну державу, яка самостійно створює власну митну систему і здійснює митну справу. Митна справа є складовою частиною зовнішньополітичної

і зовнішньоекономічної діяльності України". Як стверджувалося у ст. 2 Закону, "територія України становить єдину митну територію, в межах якої Україна має виключну юрисдикцію щодо митної справи. Межі митної території України вважаються митним кордоном України"[10].

24 серпня 1991 р. Верховною Радою України було урочисто прийнято Акт проголошення незалежності України, яким було визначено її новий політико-правовий статус як самостійної суверенної держави.

Можна вважати, що з 1991 року відбулося становлення та розвиток підприємницької діяльності, пов'язаної з декларуванням товарів та транспортних засобів при переміщенні через митний кордон в Україні, адже організаційно-правові засади такої діяльності в нашій державі були закріплені в Митному кодексі України 1991 року [11].

Саме тоді з'явилася потреба у фахівцях - декларантах зовнішньоторговельних вантажів. Співробітники великих зовнішньоторговельних організацій, уповноважених здійснювати операції з оформлення вантажних митних декларацій, стали надавати посередницькі послуги новим підприємницьким структурам.

Сьогодні в якості таких посередницьких структур виступає ряд комерційних організацій, що діють на основі установчих документів та ліцензій, які видаються митними органами.

З 1992 року відбувався розвиток самостійної митної брокерської діяльності в Україні із затвердженням Державного митного комітету України згідно з наказом від 4 вересня 1992 року № 173 "Положення про діяльність митних брокерів на території України". За цим положенням, митним брокером може бути будь-яка українська чи іноземна особа, зареєстрована як суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності на території України, яка отримала ліцензію Державного митного комітету України, а також має у своєму штаті особу митного брокера (спеціаліста з митного оформлення), якому видано кваліфікаційне свідоцтво Державного митного комітету України. Для отримання кваліфікаційного свідоцтва спеціалісту з митного оформлення необхідно було здати іспит у митниці. За проведення іспитів і видачу кваліфікаційного свідоцтва держава стягувала разовий збір у розмірі 5000 карбованців.

За видачу свідоцтва Державного митного комітету України на здійснення суб'єктом зовнішньоекономічних зв'язків брокерської діяльності й визнання його як декларанта Державним митним Комітетом України стягувався збір у розмірі 50000 карбованців[12].

Наказом Державної митної служби України від 22 липня 1997 року № 340 було затверджено нове Положення про діяльність підприємств, що здійснюють декларування на підставі договору, яке скасувало дію попереднього. У цьому наказі не вживається термін "митний брокер", замість митного брокера виступає підприємство, що здійснює декларування на підставі договору, яке виконує обов'язки й несе відповідальність у повному обсязі як власник, який самостійно переміщує товари чи інші предмети через митний кордон України. Для здійснення декларування такому підприємству необхідно отримати свідоцтво про визнання його декларантом, а також мати у своєму штаті осіб, уповноважених на декларування, які отримали кваліфікаційні свідоцтва. За видачу свідоцтва про визнання підприємства декларантом стягується плата. Права й обов'язки під-

приємств, що здійснюють декларування на підставі договору, чітко врегульовані. При здійсненні митного оформлення підприємство, що здійснює декларування на підставі договору, виконує обов'язки й несе відповідальність у повному обсязі як власник, що самостійно переміщує товари чи інші предмети через митний кордон України [13].

Адже з огляду на розвиток інституту митних брокерів в Україні, який був заснований ще в 1991 році, процесу його становлення заважали різного роду правові та організаційні проблеми.

Назріла гостра необхідність якісної зміни ринку посередницьких послуг. Система посередницьких послуг з митного оформлення виявилася цілком розвинена для того, щоб з урахуванням накопиченого досвіду завершити процес формування нормативної бази та зробити великі кроки з організації діяльності механізму регулювання митних брокерів, властивого будь-якій економічно розвинутій державі. Була створена розвинена інфраструктура, підготовлені кваліфіковані фахівці, напрацьовані міцні зв'язки з постійними клієнтами, 1995 року розпочала активну діяльність Асоціація митних брокерів України - незалежна неурядова організація, здатна об'єднати брокерів і координувати їх діяльність у масштабах усієї країни.

11 липня 2002 року Верховною Радою України був прийнятий Митний кодекс України, що вдосконалив положення митного законодавства, але, на жаль, не усунув усіх існуючих проблем щодо приведення митного законодавства до міжнародних стандартів [14].

У Митному кодексі України міститься ряд розділів, яких не було в Митному кодексі 1991 року, серед них окремих розділ "Підприємницька діяльність із надання послуг з декларування товарів і транспортних засобів та перевезення товарів, що переміщуються через митний кордон України або перебувають під митним контролем", зі включенням шести основоположних статей, у яких знову повернуто поняття митного брокера.

Згідно зі статтею 176 Митного кодексу України 2002 року, митним брокером може бути підприємство, що здійснює декларування товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, і має ліцензію на право здійснення митної брокерської діяльності, видану спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи [14].

Нині митні брокери здійснюють свою діяльність на підставі норм Митного кодексу України від 01 червня 2012 року та спільного наказу Державного Комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва та Державної митної служби України № 89/445 від 13.05.2009 р. "Про затвердження Ліцензійних умов провадження посередницької діяльності митного брокера". Ліцензійні умови встановлюють організаційні та кваліфікаційні вимоги до провадження посередницької діяльності митного брокера [15-16].

На відміну від наказу ДМКУ від 4 вересня 1992 року № 173 та наказу ДМСУ № 340 від 22 липня 1997 р., ліцензійними вимогами вперше встановлюється страхування діяльності митного брокера на суму не менш як 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Внесені зміни щодо кваліфікаційних умов представника митного брокера: відтепер він повинен відповідати таким кваліфікаційним вимогам: мати або здобувати вищу освіту або мати неповну вищу освіту чи базову вищу освіту.

У новому Митному кодексі України митно-брокерській діяльності присвячені три статті [16]. Ураховуючи, що умовою здійснення підприємствами митно-брокерської діяльності є ліцензія, отримана в Державній митній службі України, нині в Міністерстві доходів та зборів уважається доцільним закріпити в Митному кодексі України основи провадження посередницької діяльності, права та обов'язки митного брокера, положення про отримання та анулювання ліцензії на право здійснення митної брокерської діяльності.

Висновки

Таким чином, можна зазначити, що розвиток інституту митних брокерів в Україні здійснюється досить швидкими темпами. Це обумовлює актуальність дослідження, а також підтверджує необхідність трансформації інституту митних брокерів у контексті загальної підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів ринку й країни в цілому.

Важливість існування підприємств - митних брокерів у системі зовнішньоторговельних відносин обумовлює потребу в особливій увазі до практичних та теоретичних проблем у провадженні діяльності митних брокерів.

Упровадження посередницької діяльності митних брокерів, контроль за якою здійснюють митні органи України, охоплює широке коло невіршених питань, які належать до компетенції державної влади. Ефективність здійснення такої діяльності залежить перш за все від належного нормативно-правового забезпечення діяльності підприємств - митних брокерів.

Ефективне провадження діяльності, пов'язаної з наданням посередницьких послуг може стати передумовою для подальшого вдосконалення процедур митних формальностей при проведенні зовнішньоторговельних операцій.

Новий Митний кодекс України, уведений із 1 червня 2012 р., заклад основні принципи й необхідні умови роботи митних органів України відповідно до світових стандартів: максимальне спрощення митних процедур, прискорення процесу митного оформлення на базі всебічного використання інформаційних технологій, організацію митного контролю та митного оформлення на основі системи аналізу й управління ризиками, прозорості дій митниці. Разом із тим, порівняльний аналіз ключових положень Кіотської конвенції (останньої версії Міжнародної конвенції про спрощення й гармонізацію митних процедур), прийнятої Міжнародною митною організацією в 1974 р., і чинного українського законодавства показує, що частина важливих питань, зокрема регулювання взаємодії митних органів, учасників зовнішньоекономічних відносин і митних посередників в українській законодавчій базі ще недостатньо опрацьована і вимагає подальшого розвитку та вдосконалення.

Таким чином, описані кроки Уряду України, доцільні за своєю суттю, але недосконалі, призвели до необґрунтованого затягування процесу інституціоналізації нових форм посередництва в галузі митної справи. У той же час, оскільки є необхідність у посередницьких послугах (наприклад, іноземна особа, що переміщує товари і транспортні засоби, змушена звертатися до посередників, так як відповідно до ст. 265 Митного кодексу України декларантом може бути тільки резидент), деякі функції, здійс-

нюють інші комерційні структури, статус яких не визначений митним законодавством. Правовідносини між такими структурами з особами, що переміщують товари, формуються, як правило, на основі письмових чи усних заявок, наприклад, на декларування товарів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Федотова І. О. Підприємницька діяльність в галузі митної справи: адаптація до світових стандартів / І. О. Федотова // Митна справа. - Одеса. - 2008. - № 2. - С. 11-13.
2. Барамзин С. В. Управление качеством таможенной деятельности : [монография] / С. В. Барамзин. - [2-е изд., перераб.]. - М. : РТА, 2009.
3. Дианова В. Ю. Развитие таможенных институтов : [монография] / В. Ю. Дианова, В. В. Макрусов, О. В. Маркина. - М. : РТА, 2009.
4. Світлак І. І. Представництво в галузі митної справи / І. І. Світлак // Науковий вісник Національної академії ДПС України (Ірпіль). - 2004. - № 2 (24). - С. 109-116.
5. International Federation of Customs Brokers Associations (IFCBA) 2009, "Best practices model for the licensing of customs brokers", May, Ottawa, ON, Canada [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://ifcba.org/UserFiles/File/BestPracticesModel_LicensingCustomsBrokers.pdf.
6. Постанова Ради Міністрів СРСР від 7 березня 1989 року № 203 "Про заходи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності" [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://pravo.levonevsky.org/baza/soviet/sss11365.htm>.
7. Митні правила, положення про порядок пропуску та декларування товарів та майна, що переміщується через державний кордон СРСР / Наказ Головного управління митного контролю при Раді Міністрів СРСР від 18.08.1989 № 137 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0137400-89>.
8. Газін В. П. Новітня історія країн Європи та Америки 1945-2002 роки / В. П. Газін, С. А. Копилов. - К. : Либідь, 2004. - 624 с.
9. Додін Є. В. Виникнення та становлення митного права в Україні / Є. В. Додін // Митна справа. - 2012. - № 1 (85). - С. 10-14.
10. Про митну справу в Україні : Закон України від 25 червня 1991 року № 1262-XII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 44. - Ст. 575. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1262-12>.
11. Митний кодекс України від 12 грудня 1991 року № 1970-XII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 16. - Ст. 203. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1970-12>.
12. Положення про діяльність митних брокерів на території України : Затверджено Наказом Державного митного комітету України від 4 вересня 1992 року № 173 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0174342-92>.
13. Положення про діяльність підприємств, що здійснюють декларування на підставі договору : Затверджено Наказом Державної митної служби України від 22 липня 1997 року № 340 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0495-97>.
14. Митний кодекс України від 11 липня 2002 року № 92-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 38-39. - Ст. 288. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/92-15>.
15. Ліцензійні умови провадження посередницької діяльності митного брокера : Наказ Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва та ДМСУ від 13 травня 2009 року, № 89/445 [Електронний ресурс] // Офіційний вісник України. ? 2009. ? № 41. - С. 77. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0469-09>.
16. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. - 2012. - № 44-45, № 46-47, № 48. - Ст. 552. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

Коробкова Елена

*ассистент кафедры "Организация таможенного контроля на транспорте"
Одесского национального морского университета,
генеральный директор учебного центра по подготовке таможенных брокеров*

РАЗВИТИЕ ИНСТИТУТА ТАМОЖЕННЫХ БРОКЕРОВ В УКРАИНЕ

В статье рассматривается возникновение и развитие института таможенных брокеров, особенности осуществления посреднической деятельности таможенных брокеров в период становления Украины как самостоятельного государства. Определена сущность и значение таможенной брокерской деятельности. Дана характеристика государственного регулирования таможенной брокерской деятельности как в историческом аспекте, так и в современных условиях. Подтверждена важность существования института таможенных брокеров, необходимость его трансформации в контексте общего повышения эффективности внешнеэкономической деятельности субъектов рынка и страны в целом.

Ключевые слова: посредническая услуга; таможенное дело; таможенный посредник; государственная таможенная служба.

Korobkova Olena

*Assistant Department of The organization of customs controls on transport
Odessa National Maritime University, CEO training center for customs brokers*

DEVELOPMENT INSTITUTE OF CUSTOMS BROKERS IN UKRAINE

The article discusses the emergence and development of The Institute of Customs Brokers, especially mediating customs brokers, during the formation of Ukraine as an independent state. It clarifies the nature and significance of the customs broker, and describes the characteristics of state regulation of the customs broker in the historical aspect and at the present stage. It details the problems of state management of customs brokerage activities in Ukraine in terms of gradual liberalization of foreign trade. Based on the regulations that govern the mediation efforts of customs brokers the article deals with the problems related to the organization and function of customs brokers in Ukraine.

This article proves the importance of the existence of The Institute of Customs Brokers in the system of foreign relations from the time of formation of Ukraine as an independent state, and at the present time, the need of further development of The Institute of Customs Brokers in the situation where the efficiency of foreign economic activity of the country as a whole is constantly increasing in general.

Keywords: intermediary service, customs affair, the state customs service, customs intermediary.

REFERENCES

1. Fedotova I. O. (2008), *Mytna sprava*, Odesa, 2, pp. 11-13 (ukr).
2. Baramzin S. V. (2009), *Quality management of customs activities*, monograph, Moscow, pp. 45-52 (rus).
3. Dianova V. Yu., Makrusev V. V., Markina O. V. (2009), *Development of customs institutions*, monograph, Moscow, pp. 25-30 (rus).
4. Svitlak I. O. (2004), *Scientific Bulletin of the National Academy of State Tax Service of Ukraine*, Irpin, 2 (24), pp. 109-116 (ukr).
5. International Federation of Customs Brokers Associations (IFCBA) (2009), *Best practices model for the licensing of customs brokers*, May, Ottawa, ON, Canada, available at: http://ifcba.org/UserFiles/File/BestPracticesModel_LicensingCustomsBrokers.pdf (eng).
6. Resolution of the USSR Council of Ministers on March 7, (1989), *On measures of state regulation of foreign trade*, 203, available at: <http://pravo.levonevsky.org/baza/soviet/sss1365.htm>. (ukr).
7. Order of the Main Directorate of Customs Control at the Council of Ministers of the USSR on August 18 (1989), *Customs regulations, provisions on entry and declaration of goods and property, which moved through the state border of the USSR*, 137, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0137400-89>. (ukr).
8. Hazin V. P., Kopylov S. A. (2004), *Contemporary History of Europe and America 1945-2002 years*, Lybid, Kyiv, pp. 198-199. (ukr).
9. Dodin Ye. V. (2013), *Mytna sprava*, Odesa, 1 (85), pp. 10-14 (ukr).
10. The Law of Ukraine on June 25, (1991), *About Customs in Ukraine*, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1262-12> (ukr).
11. Customs Code of Ukraine on December 12 (1991), available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1970-12>.
12. Order of the State Customs Committee of Ukraine on September 4, (1992), *Regulation of the activities of customs brokers in Ukraine*, 173, available at: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0174342-92>.
13. Order of the State Customs Service of Ukraine on July 22, (1997), *Regulations on the activities of companies engaged in the declaration under contract*, 340, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0495-97>.
14. Customs Code of Ukraine on June 11 (2002), available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/92-15>.
15. State Committee for Regulatory politics and entrepreneurship and the State Customs Service of Ukraine, on May 13, (2009), *Terms of license for mediating activity of customs broker*, 89/445, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0469-09>.
16. Customs Code of Ukraine on March 13 (2012), available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

© Коробкова Елена

Надійшла до редакції 26.09.2013